

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av skjutvapenlagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av skjutvapenlagen (RP 11/2016 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Elina Hirttiö, inrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Jere Lumme, finansministeriet
- överinspektör Ilmari Kosonen, Polisstyrelsen
- tullöverinspektör Juha Vilkkö, Tullen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Gränsbevakningsväsendet
- Finlands Polisorganisationers Förbund rf
- Finlands Jägarförbund
- Asealan Elinkeinonharjoittajat ry
- Asekauppioiden Liitto ry
- Suomen Asehistoriallinen Seura ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att skjutvapenlagen kompletteras med en hänvisning till Europeiska kommissionens förordning om standarder och metoder för deaktivering av skjutvapen. Ett skjutvapen eller en vapendel som försatts i varaktigt obrukbart skick ska kunna visas upp för kontroll också hos Polisstyrelsen eller på en annan polisinrättning än på polisinrättningen i tillståndshavarens hemkommun eller på tillståndshavarens hemort.

De föreslagna ändringarna avses träda i kraft den 8 april 2016.

Betänkande FvUB 2/2016 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

De föreslagna ändringarna i skjutvapenlagen

Den föreslagna lagen om ändring av skjutvapenlagen anknyter till att Europeiska kommissionen i december 2015 antog genomförandeförordning (EU) 2015/2403 om fastställande av gemensamma riktlinjer om standarder och metoder för deaktivering i syfte att se till att deaktiverade skjutvapen görs irreversibelt funktionsodugliga (nedan förordningen om deaktivering). Förordningen om deaktivering är direkt tillämplig rätt. Medlemsstaterna ska tillämpa förordningen från och med den 8 april 2016.

I förordningen om deaktivering finns bestämmelser om tillstånd för deaktivering av skjutvapen, kontroll och certifiering av deaktivering, begäran om bistånd, märkning av vapen som deaktiverats, kompletterande åtgärder, överföring av deaktiverade vapen till en annan medlemsstat och anmälningskrav. Förordningen om deaktivering ställer upp minimikrav för deaktivering, så medlemsstaterna kan införa kompletterande nationella åtgärder. Regeringen föreslår att det i skjutvapenlagen (1/1998) införs en informativ hänvisning till förordningen om deaktivering.

Vidare föreslår regeringen att skjutvapenlagen ändras så att ett skjutvapen eller en vapendel som försatts i varaktigt obrukbart skick ska kunna visas upp också hos Polisstyrelsen eller på en annan polisinsrättning än på polisinsrättningen i tillståndshavarens hemkommun eller på tillståndshavarens hemort. Förslaget ger ett mer flexibelt förfarande för den enskilda vapeninnehavaren i och med att bindningen till hemorten slopas. Att kontrollen görs av Polisstyrelsen kan vara nödvändigt särskilt när kontrollen och kontrollmärkningen kräver specialverktyg.

Utskottet konstaterar att lagens 115 §, som inte berörs i propositionen, måste ändras samtidigt. Utskottet föreslår att paragrafen kompletteras med ett nytt 2 mom., enligt vilket Tullen övervakar att deaktiverade skjutvapen och vapendelar som överförs från en annan medlemsstat i Europeiska unionen till Finland har den märkning som förordningen om deaktivering kräver och att det deaktiverade skjutvapnet eller den deaktiverade vapendelen åtföljs av ett förordningsenligt intyg. Den tillsynsuppgift som avses i det föreslagna 2 mom. följer av förordningen om deaktivering, medan den gällande paragrafen gäller tillsyn över att skjutvapenlagen eller de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den efterlevs.

Samtidigt föreslår utskottet att namnet tullverket i 115 § ersätts med Tullen i enlighet med lagen om Tullens organisation (960/2012).

Betydelsen av förordningen om deaktivering och skjutvapenlagen i fråga om deaktiverade skjutvapen som anskaffats hos försvarsmakten

Enligt förordningen om deaktivering ska deaktivering av skjutvapen utföras av offentliga eller privata organisationer eller individer som är bemyndigade att göra detta enligt nationell lagstiftning. Enligt 17 § i skjutvapenlagen gäller lagen inte reparation och modifiering av skjutvapen och vapendelar i statens inrättningar. Inte heller skjutvapendirektivet (91/477/EEG) och därmed inte heller förordningen om deaktivering tillämpas på bland annat försvarsmaktens nationellt lagenliga förvärv och innehav av vapen eller ammunition. Skjutvapenlagen tillämpas alltså inte på repa-

Betänkande FvUB 2/2016 rd

ration och modifiering av skjutvapen och vapendelar, inklusive deaktivering av skjutvapen, inom försvarsmakten.

Skjutvapenlagen och förordningen om deaktivering tillämpas dock på försvarsmaktens privata samarbetspartner och på skjutvapen och vapendelar som överlåtits till privatpersoner och företag utanför försvarsmakten. Det betyder bland annat att sådana deaktiverade skjutvapen, också vapen förvärvade av försvarsmakten, som innehålls av privatpersoner eller företag ska uppfylla de krav som ställs i skjutvapenlagen och i bestämmelser på lägre nivå som utfärdats med stöd av den. När förordningen om deaktivering börjar tillämpas den 8 april 2016 tillämpas kraven i förordningen dessutom på tidigare deaktiverade vapen som privatpersoner eller företag förvärvat av försvarsmakten, i det fall att vapnen överförs till en annan medlemsstat eller släpps ut på marknaden.

Synpunkter på tillämpningen av förordningen om deaktivering

Förordningen om deaktivering tillämpas inte på skjutvapen som har deaktiverats före den dag då förordningen börjar tillämpas, dvs. den 8 april 2016, förutom om dessa överförs till en annan medlemsstat eller släpps ut på marknaden. Utsläppande på marknaden innebär enligt förordningen också kostnadsfri överlåtelse eller byteshandel. Vid ägarbyte uppstår det kostnader för överlåtaren eller förvärvaren till följd av att ett tidigare deaktiverat skjutvapen eller en del till ett sådant måste visas upp för polisen för kontroll. Den avgift som ska betalas i samband med kontrollen fastställs i inrikesministeriets förordning om polisens avgiftsbelagda prestationer 2016 (1484/2015). Kostnader kan också uppstå för deaktiveringsåtgärder som utförs av en vapensmed. De varierar från fall till fall.

Det gäller också skjutvapen som förvärvats av försvarsmakten och som deaktiverats enligt tidigare anvisningar. Tidigare deaktiverade skjutvapen uppfyller inte nödvändigtvis kraven i förordningen om deaktivering. Om sådana skjutvapen överförs till en annan medlemsstat eller släpps ut på marknaden, inbegripet genom kostnadsfri överlåtelse eller byteshandel, tillämpas förordningen om deaktivering på dem. Det betyder att de måste kontrolleras och märkas av en polisinrättning eller Polisstyrelsen och att vissa deaktiveringsåtgärder eventuellt måste utföras av en vapensmed.

Utskottet ser det som nödvändigt att Polisstyrelsen informerar polisinrättningarna, vapennäringsidkare och vapenintresserade om förfarandena enligt förordningen om deaktivering. Informationen ska även omfatta arbetsfördelningen mellan polisinrättningarna och Polisstyrelsen i fråga om kontrollen av skjutvapen och vapendelar. Polisstyrelsen ska också utreda frågor som gäller eventuell ny deaktivering av skjutvapen som redan deaktiverats enligt tidigare anvisningar. De nämnda grupperna ska informeras också på denna punkt.

Enligt propositionsmotiven kräver de föreslagna ändringarna i skjutvapenlagen inte någon ändring av skjutvapenförordningen (145/1998). I propositionsmotiven konstateras det vidare att Polisstyrelsen kommer att upphäva den nationella anvisningen om deaktivering (POHADno/2010/27) när tillämpningen av förordningen om deaktivering börjar, eftersom anvisningen till vissa delar överlappar och strider mot förordningen. Vid behov kan nationella bestämmelser som kompletterar förordningen om deaktivering utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

Betänkande FvUB 2/2016 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 11/2016 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skjutvapenlagen (1/1998) 112, 112 a, 112 b och 115 §,
sådana de lyder, 112 och 112 a § i lag 601/2001, 112 b § i lag 124/2011 och 115 § i lag 508/
2009, som följer:

112 §

Uppvisande av skjutvapen och vapendelar som försatts i varaktigt obrukbart skick

Innehavaren av ett tillstånd som berättigar till innehav av ett skjutvapen eller en vapendel ska inom 30 dagar från det att skjutvapnet eller vapendelen försatts i varaktigt obrukbart skick visa upp vapnet eller vapendelen på en polisinspektion eller hos Polisstyrelsen. Samtidigt ska det tillståndsbevis som gäller innehavstillståndet visas upp och på begäran överlämnas till polisen.

112 a §

Överföring och införsel till Finland av skjutvapen och vapendelar som försatts i varaktigt obrukbart skick

Den som till Finland överför eller för in ett skjutvapen eller en vapendel som försatts i varaktigt obrukbart skick ska inom 30 dagar från överföringen eller införseln visa upp vapnet eller vapendelen på en polisinspektion eller hos Polisstyrelsen för besiktning.

112 b §

Försättande i varaktigt obrukbart skick

Endast en vapennäringsidkare som har ett i 20 § 2 mom. 2 eller 3 punkten avsett tillstånd att tillverka eller reparera och modifiera skjutvapen i kommersiellt syfte har rätt att försätta ett skjutva-

Betänkande FvUB 2/2016 rd

pen eller en vapendel i varaktigt obrukbart skick. Näringsidkaren ska lämna ett intyg över att skjutvapnet eller vapendelen har försatts i varaktigt obrukbart skick.

Bestämmelser om personer och organisationer som bemyndigats att deaktivera skjutvapen, om de tekniska specifikationer som fastställs för deaktivering av ett skjutvapen, om märkning, kontroll och certifiering av skjutvapen som deaktiverats, om en medlemsstats begäran om bistånd för att deaktivera ett skjutvapen, om kompletterande åtgärder för deaktivering samt om överföring inom Europeiska unionen av deaktiverade skjutvapen finns i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2403 om fastställande av gemensamma riktlinjer om standarder och metoder för deaktivering i syfte att se till att deaktiverade skjutvapen görs irreversibelt funktionsodugliga.

115 § (Ny)

Tillsynen över efterlevnaden av lagen

Polisstyrelsen övervakar efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Gränsbevakningsväsendet och Tullen övervakar efterlevnaden av lagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den inom sitt respektive verksamhetsområde.

Tullen övervakar att deaktiverade skjutvapen och vapendelar som överförs från en annan medlemsstat i Europeiska unionen till Finland är försedda med märkning enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2403 om fastställande av gemensamma riktlinjer om standarder och metoder för deaktivering i syfte att se till att deaktiverade skjutvapen görs irreversibelt funktionsodugliga och att deaktiverade skjutvapen eller vapendelar åtföljs av ett intyg i enlighet med förordningen om fastställande av gemensamma riktlinjer om standarder och metoder för deaktivering i syfte att se till att deaktiverade skjutvapen görs irreversibelt funktionsodugliga.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 10.3.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Pirkko Mattila saf
vice ordförande Timo V. Korhonen cent
medlem Thomas Blomqvist sv
medlem Antti Häkkänen saml
medlem Mika Kari sd
medlem Elsi Katainen cent
medlem Antti Kurvinen cent
medlem Mikko Kärnä cent
medlem Juha Pylväs cent
medlem Wille Rydman saml
medlem Vesa-Matti Saarakkala saf

Betänkande FvUB 2/2016 rd

medlem Matti Semi vänst
ersättare Ilkka Kantola sd.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.